

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

Донбаська державна машинобудівна академія
Кафедра менеджменту

Затверджую:

Декан факультету
Економіки і менеджменту

С.В.Мироненко /С.В.Мироненко/

__ червня __ 2021 р.

Гарант освітньої програми:

Менеджмент

О.О.Волошина /О.О.Волошина/

« 29 » червня __ 2021 р.

Розглянуто і схвалено

на засіданні кафедри

Протокол № 27 від 15.06.2021 р.

Завідувач кафедри

І.П.Фоміченко /І.П.Фоміченко/

**ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З ЦИКЛУ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ДЛЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	073 Менеджмент
ОПП	«Менеджмент»
освітній рівень	початковий рівень (короткий цикл)
Факультет	Економіки і менеджменту

Краматорськ - 2021

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Менеджмент – це наука, яка спирається на об'єктивні закони та закономірності, чіткі правила й технології. З іншого боку, менеджмент має справу з людськими спільнотами, які суттєво відрізняються одна від одної звичками, традиціями, життєвими цінностями, інститутами, рівнем освіти, суспільною мораллю тощо. За допомогою менеджменту людське суспільство з хаотичного перетворюється на високоорганізоване й ефективне. Тому, підготовка фахівців, котрі вмiють забезпечити раціональне управління економічними, фінансовими, інвестиційними, інноваційними і соціальними процесами на підприємствах різних напрямів діяльності, організувати ефективні системи управління, удосконалювати управління відповідно до тенденцій економічного та соціального розвитку регіону та країни є вкрай необхідною.

У відповідності до робочого навчального плану підготовки молодших бакалаврів (галузь знань: 07 Менеджмент та адміністрування, спеціальність: 073 Менеджмент, освітня програма: Менеджмент), розробленою кафедрою менеджменту Донбаської державної машинобудівної академії, визначено атестацію випускників у вигляді кваліфікаційного іспиту.

Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей (знання, вміння, комунікація, автономність та відповідальність) випускників, передбачених відповідним івнем національної рамки кваліфікацій і освітньо-професійною програмою «МЕНЕДЖМЕНТ» (рівень вищої освіти-початковий рівень (короткий цикл), розробленою у ДДМА. Атестація забезпечена програмою кваліфікаційного іспиту, пакетом розрахункових та творчих завдань, збірником тестів, що винесені на іспит.

Метою кваліфікаційного іспиту є встановлення відповідності засвоєння здобувачами вищої освіти рівня та обсягу професійних знань, умінь, інших компетентностей, для виконання виробничих функцій, зазначених в освітньо- професійній програмі «МЕНЕДЖМЕНТ» (рівень вищої освіти- початковий рівень (короткий цикл), розробленій у ДДМА.

Кваліфікаційний іспит для здобувачів рівня вищої освіти – молодший бакалавр є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки молодших бакалаврів за спеціальністю 073 «Менеджмент» і включає перевірку знань, що формують компетентності, зазначені у освітньо-професійній програмі На кваліфікаційний іспит виносяться освітні компоненти циклу професійної підготовки молодшого бакалавра спеціальності 073 «Менеджмент»:

1. Психологія
2. Політична економія
3. Основи економіки підприємства
4. Основи менеджменту
5. Основи маркетингу
6. Організація праці менеджера та діловодство

Форма іспиту – письмова (можливо з використанням ПК для проходження теоретичної частини).

Комплексне кваліфікаційне завдання (ККЗ), яке кожний здобувач вищої освіти, отримує на початку іспиту, містить теоретичну (тестову) та практичну частини. Практична частина ККЗ містить 1 задачу та 1 ситуаційне завдання.

Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті іспиту здобувач вищої освіти може отримати наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти 073 «Менеджмент» підготовки бакалаврів за спеціальністю 073 Менеджмент:

Загальні компетентності:

- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
- ЗК 6. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Фахові компетентності:

- СК 3. Здатність використовувати сучасні управлінські інструменти та технології для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.
- СК 4. Здатність управляти підрозділом та налагоджувати необхідні комунікації в процесі управління.
- СК 5. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
- СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу та роботу інших працівників.
- СК 7. Здатність планувати та управляти часом (тайм-менеджмент).
- СК 8. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію під час вирішення професійних задач.
- СК 9. Здатність проводити економічні розрахунки.
- СК 10. Розуміння принципів психології та використання їх у професійній діяльності.
- СК 11. Здатність застосовувати правила оформлення управлінських (організаційно-розпорядчих) документів.

Програмні результати навчання:

- ПРН 6. Застосовувати сучасний інструментарій та технології менеджменту під час вирішення професійних задач.
- ПРН 8. Демонструвати вміння розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.
- ПРН 9. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних задач.
- ПРН 11. Демонструвати навички самостійної роботи, критики та самокритики, відкритості до нових знань.
- ПРН 15. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.
- ПРН 17. Демонструвати знання з психології, що сприяють розвитку загальної культури, для вирішення професійних задач.
- ПРН 18. Демонструвати знання та навички організаційно-документаційного забезпечення процесів управління.

2 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Кваліфікаційний іспит проводять за екзаменаційними білетами (комплексними кваліфікаційними завданнями), складеними у відповідності з програмами обов'язкових дисциплін підготовки, передбачених навчальним планом. Екзаменаційні білети містять теоретичну та практичну частини.

Теоретична частина являє собою тестові завдання (30 тестових завдань) з дисциплін: Психологія, Політична економія, Основи економіки підприємства, Основи менеджменту, Основи маркетингу, Організація праці менеджера та діловодство.

До теоретичної частини включено 30 тестових завдань, в яких запропоновано чотири варіанти відповідей, з яких правильною є лише одна. Теоретична частина може виконуватися з використання ПК. На виконання тестової частини **відводиться 60 хвилин**. За кожну правильну відповідь здобувач вищої освіти отримує 2 бали. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти – 60 балів.

Практична частина виконується письмово, при цьому використовуються спеціальні проштамповані аркуші паперу, які видаються секретарем екзаменаційної комісії на початку іспиту. На титульній сторінці вказуються прізвище, ім'я та по-батькові здобувача вищої освіти, група, назва іспиту, дата, завдання. На кожній сторінці залишаються поля для зауважень, поміток екзаменаторів.

Викладачі освітніх компонент, що виносяться на іспит, організують для здобувачів вищої освіти оглядові лекції та проводять необхідні групові та індивідуальні консультації у визначений термін. Графік консультацій розміщується на сайті кафедри у розділі «Кваліфікаційний іспит». Екзаменаційна комісія Донбаської державної машинобудівної академії з атестації здобувачів вищої освіти утворюється та діє відповідно до Положення про екзаменаційні комісії Донбаської державної машинобудівної академії з атестації здобувачів вищої освіти (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_про_екзаменаційні_комісії_ДДМА_нова_редакція.pdf).

Тривалість кваліфікаційного іспиту не перевищує **2 академічні години**. Після закінчення письмового іспиту роботи здаються Екзаменаційній комісії (ЕК). Перевірка робіт здійснюється членами ЕК, як правило, в день проведення іспиту. Не допускається перевірка робіт поза межами ДДМА. Результати письмових екзаменів оголошуються Головою ЕК після перевірки робіт не пізніше наступного робочого дня на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії.

Критерії оцінювання. Оцінка за виконання комплексного кваліфікаційного завдання складається з двох частин: оцінки за теоретичну частину, що містить 30 тестових завдань з шести дисциплін, та оцінки за практичне завдання (розрахункові задачі та ситуаційні завдання).

Кожна частина комплексного кваліфікаційного завдання (теоретична і практична) оцінюється окремо, виставляється окрема оцінка за національною шкалою та визначається сума балів.

Методика оцінювання теоретичної частини. До теоретичної частини включено тести, в яких запропоновано чотири варіанти відповідей, з яких правильною є лише одна. Теоретична частина може виконуватися з використання ПК. На виконання тестової частини відводиться 60 хвилин. За кожну правильну відповідь здобувачі вищої освіти отримують 2 бали. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти – 60 балів.

Методика оцінювання практичної частини: оцінювання результатів розв'язання комплексних розрахункових задач та ситуаційних завдань здійснюється за критеріями табл. 1 у відповідності з набраними балами.

Таблиця 1

Шкала оцінювання практичної частини

Критерії оцінювання	Сума балів
Розрахункова задача	
Завдання виконано у повному обсязі, розрахунки та графіки правильні, висновки аргументовані, оформлення правильне та акуратне	16 - 20
Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або в оформленні, висновки недостатньо аргументовані	11 -15

Завдання виконано не менше ніж на 70 % при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках, графіку чи оформленні.	5 - 10
Завдання виконано менше ніж на 70 %, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, висновки необґрунтовані або відсутні.	до 5
Ситуаційне завдання	Кількість балів, max
Якість проведеного аналізу та аргументованість зроблених висновків.	5
Логіка та структура викладу.	4
Використання теоретичних концепцій та теорій менеджменту.	5
Нестандартність мислення при виробленні рішення.	3
Урахування сучасних економічних особливостей та умов.	3
Всього	20

Загальна оцінка за національною шкалою за кваліфікаційний іспиту представляє собою середньозважену величину та розраховується за формулою:

$$\text{Загальна оцінка} = \text{оцінка за теоретичну частину} + \text{оцінка за практичну частину} \\ (\text{оцінка за задачу} + \text{оцінка за ситуаційне завдання}).$$

Загальна оцінка на шкалою ECTS визначається на основі суми балів, отриманих здобувачем вищої освіти за виконання теоретичної та практичної частини, що не може перевищувати 100 балів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів кваліфікаційного іспиту (таблиця 2).

Таблиця 2

Шкала оцінювання загальних результатів кваліфікаційного іспиту

Рейтингова оцінка	У національній шкалі	У шкалі ECTS
90-100	Відмінно	A
81-89	Добре	B
75-80	Добре	C
65-74	Задовільно	D
55-64	Задовільно	E
30-54	Незадовільно	FX
1-29	Незадовільно	F

Робота апеляційної комісії та розгляд апеляцій відбувається згідно Положення про апеляційну комісію Донбаської державної машинобудівної академії (www.dgma.donetsk.ua/docs/acts/Положення_Апеляційна_комісія_ДДМА.pdf).

3 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

3.1 Психологія

1. Людські емоції і особливості їх проявів.
2. Вищі почуття.
3. Поняття: людина, індивід, особистість, індивідуальність
4. Компоненти структури особистості
5. Спрямованість;

6. Темперамент;
7. Характер;
8. Здатності.
9. Види груп та їх функції.
10. Розмір групи і її структура. 1. Особливості психології як науки.
11. Наукова і життєва психологія.
12. Проблема предмета психології, етапи історії психології.
13. Основні форми і прояви психіки людини.
14. Методи психології.
15. Увага і його фізіологічні основи. Види уваги. Властивості.
16. Відчуття. Пороги чутливості.
17. Сприйняття і представлення.
18. Пам'ять.
19. Мислення і мова. Уява.
20. Поняття психічних станів
21. Типові позитивні стани людини
22. Негативні психічні стани і їх попередження
23. Специфічні стани психіки людини
24. Соціально - психологічний клімат в групі.

3.2 Політична економія

1. Фактори суспільного виробництва і ефективність їх використання
2. Товар та його властивості. Теорії вартості: трудова, маржиналістська та неокласична
3. Величина вартості товару та фактори, які її визначають
4. Товар «робоча сила» та його властивості
5. Характеристика грошової системи. Елементи грошової системи. Закони грошового обігу
6. Економічна природа капіталу та його властивості
7. Норма та маса додаткової вартості, способи її збільшення
8. Сутність та особливості позичкового капіталу. Джерела тимчасово вільних грошових коштів
9. Функції позичкового капіталу. Позичковий відсоток. Кордон коливання норми позичкового відсотка та фактори, що на неї впливають
10. Сутність та роль сфери звернення, необхідність її відокремлення. Недоліки звернення, їх види та динаміка
11. Амортизація. Норма амортизації.
12. Обіг капіталу. Економічна сутність та структура основного та оборотного капіталу
13. Критерії ефективності бізнесу. Норма прибутку та визначальні її фактори
14. Причини виникнення та функції акціонерної власності. Статутний капітал: функції, шляхи формування
15. Власність як економічна категорія. Механізм та форми реалізації власності.

3.3 Основи економіки підприємства

1. Підприємство як суб'єкт господарювання.
2. Класифікація підприємств.
3. Сутність і класифікація основних засобів.
4. Ефективність використання основних засобів.
5. Економічна сутність і склад оборотних засобів.
6. Показники оборотності оборотних засобів.
7. Поняття персоналу, його класифікація.

8. Визначення необхідної чисельності персоналу підприємства.
9. Продуктивність праці.
10. Сутність заробітної плати.
11. Форми та системи оплати праці.
12. Поняття витрат підприємства.
13. Поняття собівартості продукції.
14. Сутність ціни.
15. Система цін і їх класифікація.
16. Поняття та види прибутку підприємства.
17. Поняття рентабельності діяльності підприємства, класифікація видів рентабельності.

3.4 Основи менеджменту

1. Зміст понять «управління» і «менеджмент».
2. Концепції (наукові школи) менеджменту.
3. Основні цілі і задачі менеджменту.
4. Основні аспекти ,стадії , економічний механізм менеджменту.
5. Менеджер і його функції в організації.
6. Менеджмент і підприємництво.
7. Поняття організації. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.
8. Зміст централізованої і децентралізованої форм управління.
9. Горизонтальний і вертикальний розподіл управлінської праці.
10. Основні принципи менеджменту.
11. Класифікація функцій менеджменту.
12. Управління групами.
13. Комунікації та комунікаційний процес.
14. Лідерство, вплив, форми влади.
15. Стили керівництва.
16. Корпоративна культура.

3.5 Основи маркетингу

1. Етимологія слова «маркетинг». Хронологія виникнення і розвитку маркетингу. Суть маркетингу і його визначення.
2. Еволюція концепції маркетингу. Суть виробничої, товарної, збутової, маркетингової і сучасної концепції.
3. Основні поняття маркетингу.
4. Суб'єкта маркетингу.
5. Принципи, завдання і функції маркетингу.
6. Методи маркетингу і еволюція його цінностей.
7. Сегментація ринку
8. Основні принципи сегментації
9. Внутрішнє середовище маркетингу. Чинники зовнішнього оточення.
10. Суть і характеристики внутріфірмового, міжнародного і соціально-етичного маркетингу.
11. Система способів маркетингу і їх структура (концепція "5P"). Поняття marketing - mix.
12. Маркетингові дослідження зовнішнього середовища як головна умова успішного маркетингу.
13. Основні проблеми розвитку маркетингу на вітчизняних підприємствах.
14. Суть маркетингової товарної політики і її структура

15. Класифікаційна характеристика товарів.
16. Три рівні створення товару (товар за задумом, в реальному виконанні і товар з підкріпленням).
17. Товарний асортимент і товарна номенклатура.
18. Суть товарної диференціації і диверсифікації.
19. Концепція життєвого циклу продукції і характеристика його основних етапів.
20. Маркетингові дії на різних етапах ЖЦ продукції.
21. Можливі варіанти кривих ЖЦ продукції.
22. Конкурентоспроможність продукції і якість.
23. Алгоритм оцінки конкурентоспроможності товару.
24. Суть поняття "Новий продукт".
25. Сутність та роль маркетингової цінової політики.
26. Сутність рекламної політики комунікацій. Основні елементи комплексу рекламних комунікацій.
27. Реклама: сутність, можливі цілі та види.

3.6 Організація праці менеджера та діловодство

1. Принципи і основні форми виразу ділового іміджу. Зовнішній облік ділової людини.
2. Організація робочого місця менеджера і його планування.
3. Модель якостей сучасного менеджера. Загальна характеристика сучасного менеджера.
4. Види та система службових документів.. Правила складання та оформлення документів.
5. Записна книжка керівника.
6. Вихованість та етикет у діяльності менеджера.
7. Проведення зустріч, переговорів, нарад, прийому відвідувачів. Публічний виступ.
8. Стратегія поведінки.
9. Взаємодія керівника з секретарем.
10. Техніка і тактика ділової поведінки.
11. Робота керівника з текстовими матеріалами та раціоналізація телефонних контактів.
12. Особливості управлінської роботи.
13. Організація роботи з документами і максимізація процесів діловодства.
14. Фактори, що впливають на працю керівника.
15. АРМ менеджера.
16. Принципи управління персоналом А.Файоля. Принципи продуктивності Г. Емерсона.
17. Технічне оснащення робочого місця.
18. Принципи та напрямки наукової організації праці менеджера.
19. Удосконалення умов управлінської праці.
20. Принципи ефективного використання часу.
21. Прийняття рішень про пріоритети.
22. Процес адаптації до управлінської посади.
23. Самоменеджмент.
24. Успіх менеджера на новій роботі.
25. Використання ЕОМ роботі з документами.
26. Проведення нарад керівником.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

4.1 Психологія

Основна література

1. Кононець М.О. Психологія професійної моральності підприємців: теорія та сучасна практика: [монографія] / М.О. Кононець. – К.: Омега-Л, 2017. – 166 с.
2. Ложкін Г. В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник / Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. // – К.: Професіонал, 2017. – 416 с.
3. Психологічні особливості лідерської обдарованості: концепції, діагностика, тренінги : монографія / А.В. Мітлош, В.О. Моляко, В.С. Бажанюк, В.В. Камишин // – Київ: [Інститут обдарованої дитини], 2017. – 290 с.
4. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. освіти / За наук. ред. Л. М. Карамушки. – К.: Фірма «ІНКОС», 2018. – 366 с.
5. Євтіхов О.В. Тренінг лідерства: Монографія. -К, 2018. -256 с.
6. Садохіна К.С. Психолого-педагогічні умови формування лідерських якостей підлітків / К.С. Садохіна // Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка. - 2018. - Випуск 9. - С.439 - 448.
7. Ягоднікова В.В. Виховання лідерів [Текст] / В.В. Ягоднікова // Виховна робота в школі. - 2019. - № 10, жовтень. - С. 2-36.
8. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г. Романовський, Т.В. Гура, А.С. Книш, В.В. Бондаренко – Харків, 2017 р. – 100 ст.
9. Мистецтво управлінської діяльності і лідерство / В. Нагаєв // Персонал. – 2017. – № 7. – с. 65-70.
10. Лідерські якості в професійній діяльності / Романовський О. Г., Резнік С. М., Гура Т.В., Панфілов Ю.І, Головешко Б.Р., Бондаренко В.В., за заг. ред. О.Г. Романовського. – Харків: НТУ«ХП», 2017
11. Jing Jiang, Chuansheng Chen, Bohan Dai, Guang Shi, Guosheng Ding, Li Liu, and Chunming Lu Leader emergence through interpersonal neural synchronization / Jiang Jing, Chen Chuansheng, Dai Bohan, Shi Guang, Ding Guosheng, Liu Li, and Lu Chunming // PNAS – Princeton: Princeton University, 2016. – Vol. 112, no. 14, P. 4274-4279.

Додаткова література

12. Андрушкін Б. М. Основи менеджменту / Б. М. Андрушкін, О. Є. Кузьмін – Львів : Світ, 2017.
13. Дудкевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління /Дудкевич Т. В. - К. : Центр навчальної літератури, 2018.
14. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. Посібник.- 3-є вид., випр.-К.: Вища школа., 2018.-487 с.
15. Киричук О.В., Роменець В.А. Основи психології: Підручник. Вид. 5-е., 2019. – 6323.1.2 Менеджмент промислового підприємства

4.2 Політична економія

Основна література

1. Ніколенко Ю.В. Політична економія: Підручник. Київ: ЦУЛ. 2019-632 с.
2. Лагутін В.Д., Уманців Ю.М., Щербакова Т.А. Економічна теорія: підручник. Київ: Київський національний торговий економічний університет. 2017. – 608 с.

3. Бріль М.С., Кліменко О.М., Лісна І.Ф. Політична економія: Навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. -280 с.
4. Семененко В., Коваленко Д., Бугас В., Семененко О. Економічна теорія: політекономія. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. – 428 с.
5. Сірко А.В. Економічна теорія: політекономія. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 448 с.
6. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. Київ: Знання-прес. 2008.-719 с.
7. Горлач М.І. Економічна теорія. Київ: ЦУЛ. 2019-532 с
8. Уразов А.У. Основи економічної теорії. Київ: ЦУЛ. 2019-312 с
9. Білецька Л.В. Білецький О.В. Савич В.І. Економічна теорія: Політична економія, Макроекономіка, Мікроекономіка. Київ: ЦУЛ. 2019-688 с

Додаткова література

10. Гаршина, О. К., Волошина О.О. Політична економія : курс лекцій / О. К. Гаршина. – Краматорськ : ДДМА, 2018. – Ч. 1. – 70 с.
11. Гаршина, О. К., Волошина О.О. Політична економія : курс лекцій / О. К. Гаршина. – Краматорськ : ДДМА, 2018. – Ч. 2. – 86 с
12. Гаршина, О. К. Практикум з політичної економії : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. К. Гаршина, В. А. Панков. – К.: Слово, 2018.-208 с.

4.3 Основи економіки підприємства

Основна література

1. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник К. Вид-во «Кондор», 2016. 378 с.
2. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. К. ЦНЛ, 2010. 488 с.
3. Економіка підприємства: підручник. За заг. та наук. ред. Г.О. Швиданенко. К. КНЕУ, 2009. 816 с.
4. Рекова Н.Ю., Підгора Є.О., Ровенська В.В., Рижиков В.С., Латишева О.В., Єрфорт І.Ю, Гітіс Т.П., Смирнова І.І., Касьянюк С.В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Краматорськ: ДДМА, 2021. 248 с.

Додаткова література

5. Іванова О.А.,Пеліхов Є.Ф., Сумець О.М. Економіка сучасного підприємства: навч. посіб. Харків. Вид-во НУА, 2017. 312 с.
6. Лойко В.В Макаровська Т.П. Економіка підприємства: навч. посібник. К. КНУТД, 2015. 267 с.
7. Чорна М.В., Кушнір Т.Б., Смирнова П.В., Бугріменко Р.М., Михайлова О.В. Економіка підприємства: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», ступінь підготовки бакалавр, для денної та заочної форм навчання. Харків. ХДУХТ, 2017. 200 с.

4.4 Основи менеджменту

1. Анісімова Л.А., Жилінська О.І. Менеджмент: практикум. Видання друге. Навч. посіб. К.: 2018. 237 с.

2. Білецька К.В. Основи менеджменту: навч. посіб. Луцьк: СЛУ ім. Лесі Українки, 2013. 226 с.
3. Віноградська О. М., Віноградська Н. С., Шевченко В. С. Менеджмент: Навчальний посібник. Харків : ХНАМГ, 2008. 159 с.
4. Менеджмент: практикум / Л. О. Бившева, О. О. Кондратенко, Є. В. Мироненко. – Краматорськ : ДДМА, 2018. 64 с.
5. Менеджмент: навч. посіб. для екон. спец. закл. вищ. освіти. [Н. С. Краснокутська та ін.]; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 230 с.
6. Менеджмент : навч. посіб. Заг. ред. Мошека Г. Є. вид. 2-ге, доп., перероб. К. : Ліра-К, 2016. 550 с.
7. Основи менеджменту : підручник. [колективне видання]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 845 с.
8. Основи менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. [колективне видання]; за заг. редакція Г.Є. Мошека. Київ: Ліра-К, 2017. 527 с.
9. Осовська Г.В., Осовський О. А. Менеджмент: підручн. Вид. 4-те, перероб. і доп. К.: Кондор, 2015. 563 с.
10. Пушкар Р. М., Тарнавська Н. П. Менеджмент : теорія та практика. Тернопіль:Карт-бланш, 2005 . 486 с.
11. Рувльєв В. А., Гуткевич С. О. Менджмент: Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 312 с.
12. Стадник В. В., Йохна М. А. Менеджмент: підручник .-2-ге вид., виправл. та доп. К.:Академвидав, 2007 . 472 с.
13. Тимохова, Г. Б., Білокінь Т. А Менеджмент : навч. посіб. К. : Кондор, 2017. 344 с.
14. Управління персоналом : підручник / [В.М. Данюк, А.М. Колот, Г.С. Суков та ін.] К.: КНЕУ: Краматорськ : НКМЗ, 2013. 666 с.

4.5 Основи маркетингу

Основна література

1. Котлер Ф. Основи маркетингу / Ф. Котлер, Г. Армстронг. – 5-е вид. – К. : Диалектика, 2020. – 880 с.
2. Балабанова Л. В. Маркетинг: підручник / Л.В. Балабанова. – 3-те вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2011. – 543 с., Балабанова Л. В. Маркетинг: підручник / Л.В. Балабанова. – 3-те вид., пе-рероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2011. – 543 с.,
3. Маркетинг: Підручник / В. Руделіус, О. М. Азарян, Н. О. Бабенко та ін.– 4-те вид.– К. : На-вчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2009. – 648 с.
4. Полтораєк В. А. Маркетингові дослідження: Навч. посібник 3-те вид., переробл. та доповн./ В. А. Полтораєк, І.В. Тараненко, О.О. Красовська, – К: Центр навчальної літератури, 2014. – 342 с.

Додаткова література

1. Полтораєк В. А. Маркетингові дослідження: Навч. посібник 3-те вид., переробл. та доповн./ В. А. Полтораєк, І.В. Тараненко, О.О. Красовська, – К: Центр навчальної літератури, 2014. – 342 с.
2. Управління конкурентоспроможністю: Навч. Посіб-ник (друге видання)/ І.П. Фоміченко, В.О. Шашко, Барко-ва С.О.– Краматорськ.:ДДМА, 2020. –230с.
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Елект-ронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

4. Офіційний веб-сайт Української Асоціації Маркетин-гу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uam.in.ua/>
5. Архів Журналу «Маркетинг в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uam.in.ua/rus/projects/marketing-in-ua/arhive.php>
6. Реклама, маркетинг, PR, SEO [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.proreklam.com/>

4.6 Організація праці менеджера та діловодство

Основна література

1. Варава Л.М. та ін. Організація праці менеджера: навчальний посібник/ Варава Л.М., Максимчук А.Г., Варава А.А., Аратюнян А.Р. - Кривий Ріг: Криворізький технічний університет, 2011. - 477 с.
2. Доровської О.Ф., Іванісов О.В. Організація праці менеджера: навч. посібник.- Харків: ХНЕУ, 2013.- 290с.
3. Оленич, Є.І. Організація праці: навч.-методичний посібник для самост. вивч. дисц./ Є. І. Оленич, О. М. Поплавська, С. Г. Рудакова; МОН молоді та спорту України, Київський нац. екон. ун-т імені Вадима Гетьмана.- К.: КНЕУ, 2013. – 279 с.
4. Організація діяльності державного службовця: навчальний посібник/ О.В. Захарова, О.О. Шумаєва, В.І. Мозговий, Л.Г. Вергізова, О.П. Соловйова, Л.М. Василюшина. – Донецьк, 2013. – 342с.
5. Організація праці менеджера: конспект лекцій/ укладач Д.О. Власенко. – Суми: Сумський державний університет, 2013. – 209 с.
6. Організація праці менеджера: конспект лекцій/ укладач Г.О. Швіндіна. – Суми: Сумський державний університет, 2011. – 132 с.
7. Скібіцька Л.І. Організація праці менеджера: навч. посібник.– К.: Центр учбової літератури, 2010. –360 с.
8. Федоряк Р.М., Луцик Т.Р. Організація праці менеджера: конспект лекцій/ Р.М. Федоряк, Т.Р. Луцик. — Київ: КНУТД, 2011

Додаткова література

9. Конституція України: [Електронний ресурс] режим доступу: zakon.rada.gov.ua або Нормативна база "Ліга-закон".
10. Кодекс законів про працю України. [Електронний ресурс] режим доступу: zakon.rada.gov.ua або Нормативна база "Ліга-закон".
11. Закон України "Про колективні договори і угоди". [Електронний ресурс].- Режим доступу: zakon.rada.gov.ua або Нормативна база "Ліга-закон".
12. Закон України "Про відпустки". [Електронний ресурс].- Режим доступу: zakon.rada.gov.ua або Нормативна база "Ліга-закон".
13. Закон України "Про оплату праці". [Електронний ресурс].- Режим доступу: zakon.rada.gov.ua або Нормативна база "Ліга-закон"
14. Алюшина Н.О. Тайм-менеджмент: Мистецтво планувати та управляти своїм часом К.: НАДУ при Президентіві України , 2008.-119 с.
15. Архангельский Г. Корпоративный тайм-менеджмент: Энциклопедия решений / Г.А. Архангельский. — 2-е изд. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2009. — 211 с.
16. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Організація праці менеджера: підручник / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак. – К., 2007. – 540 с.
17. Васильченко Ю.Л., Таранченко З.В., Черныш М.Н. Самоучитель по тайм-менеджменту.- СПб: Питер, 2007.-256с.

18. Данюк В. М. та ін. Організація праці: підручник / В. М. Данюк. – К.: Вища школа, 2009. – 460 с.

19. Діловодство: Навчальний посібник /Уклад. Л.І. Скібіцька. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 224 с.

20. Основи діловодства : навчально-методичне видання для курсантів та студентів 2-3 курсів / Бабій І. В. . – Львів : СПОЛОМ, 2020. – 76 с.